

Spårbarheten av farligt avfall – förslag till förbättringar

Återvinningsindustrierna, ÅI, är en branschförening som företräder de privata återvinningsföretagen med en omsättning på 30 miljarder kronor och drygt 10 000 anställda.

Systemet för spårbarhet av farligt avfall har nu varit i gång i två år. Vi ser nu att det finns anledning att se över och korrigera systemet för att säkerställa att den statistik som rapporteras in är korrekt. Vi ser att några mindre justeringar skulle kunna ge stora effekter.

En viktig utmaning är att alltför få verksamhetsutövare som hanterar farligt avfall har anslutit sig till systemet. Enligt uppgifter från Naturvårdsverket har 39 000 unika verksamhetsutövare rapporterat kring spårbarhet av farligt avfall. Detta är endast en bråkdel av de verksamheter som hanterar farligt avfall i någon form, såsom spilloljor, lysrör eller lösningsmedel. Vi anser dels att det är viktigt att det säkerställs att allt farligt avfall rapporteras för att nå en korrekt statistik och rapportering till EU. Rapporteringen kan också användas som underlag för tillsyn och en korrekt rapportering kan tidigt stävja avfallsbrottslighet så att inte farligt avfall går under radarn. Tillsynsmyndigheterna bör kraftsamla på att följa upp de som inte rapporterar in i avfallsregistret. Med föreslagna förändringar kan tillsynen prioritera på att följa upp avfallslämnare som inte rapporterar in i avfallsregistret överhuvudtaget.

Flera medlemsföretag inom Återvinningsindustrierna har också lyft fram vissa problem med dagens regler som innebär att de företag som försöker göra rätt missgynnas. Vi anser att det finns enkla lösningar som kan åtgärda de problemen.

1. Förläng tiden för inrapportering, från 2 till 30 dagar, för att undvika att uppgifter måste rättas

Vi uppmanar regeringen att genomföra en förordningsändring som innebär att tiden för rapportering av spårbarhet av farligt avfall förlängs från två dagar till 30 dagar.

Om en anläggning tar emot avfall så behövs i många fall en provtagning för att avgöra om avfallet är förorenat eller inte. Svarstiden för prover är normalt 14–21 dagar, vilket innebär att avfallsbehandlaren vid rapporteringstillfället inte har rätt uppgifter. De inrapporterade uppgifterna behöver i dessa fall ändras vilket innebär tidskrävande och onödig administration både för myndigheter och verksamhetsutövare. Vi ser att många av de problem som uppstått i rapporteringen av spårbarhet av farligt avfall kan lösas genom att tiden för rapportering förlängs.

Utöver detta har flera företag råkat ut för att tekniska problem med rapporteringssystemet som gjort att det inte varit möjligt att rapportera inom två dagar. Detta i sin tur har lett till att tillsynsmyndigheterna utdömt miljöstraffavgifter på grund av att rapporteringen blivit försenad.

Syftet med systemet är att säkerställa att korrekt statistik rapporteras in till EU en gång om året. En förlängning av tiden kommer att leda till en bättre och säkrare statistik.

2. Undvik dubbelrapportering av farligt avfall

Vi föreslår förtydliganden i 6 kap. 5 § i Avfallsförordningen för att undvika att farligt avfall rapporteras flera gånger.

Naturvårdsverket tolkar skrivningarna i lagstiftningen som att avfall som uppkommer på anläggningen genom behandling av farligt avfall som tagits emot ska antecknas och rapporteras som eget uppkommet avfall om en ny avfallskod används.

Som hantering räknas i detta fall till exempel att färg från olika verksamheter som hålls ihop i en container för transport till förbränning eller återvinning, eller blandat byggavfall som sorterar på anläggningen för att kunna lyfta materialet i avfallstrappan. Eftersom dessa avfall kommer in under en avfallskod och sedan får en ny avfallskod kommer mängderna att antecknas och rapporteras två gånger, trots att det är samma avfall och mängderna är desamma. Detta leder till en dubbelrapportering av mängden avfall. I förlängningen innebär denna dubbelrapportering att de mängder farligt avfall som Sverige rapporterar in till EU-kommissionen inte är korrekta.

Vi föreslår att det i 6 kap. 5§ görs ett förtydligande att behandlingen måste leda till att avfallet väsentligt ändrar karaktär för att anses vara eget uppkommet avfall. Det ska inte anses vara ett eget uppkommet avfall om det endast sorteras, emballeras om eller exempelvis krossas eller flisas utan att avfallets art eller sammansättning förändras.

3.. Ge Naturvårdsverket i uppdrag att tillsynsvägleda och utbilda tillsynsmyndigheter

Vi föreslår att Naturvårdsverket ges i uppdrag att särskilt tillsynsvägleda och utbilda tillsynsmyndigheter om spårbarhet av farligt avfall. Detta gäller speciellt till länsstyrelserna som har en viktig uppgift att vägleda kommunerna för att hitta de verksamheter som fortfarande inte rapporterar in det farliga avfallet. Inom ramen för projektet ska det ha funnits ekonomiska resurser för utbildning av tillsynsmyndigheter, men denna utbildning verkar inte ha blivit av, vilket är mycket olyckligt. Det finns ett stort behov av tillsynsvägledning och utbildning av tillsynsmyndigheter kring reglerna för spårbarhet av farligt avfall. I dagsläget gör tillsynsmyndigheter olika bedömningar och många gånger behöver återvinningsföretagen själva informera tillsynsmyndigheterna om hur regelverket ser ut. För företag som har verksamhet i flera olika kommuner kan detta vara mycket svårhanterligt – ett agerande för spårbarhet anses korrekta i vissa kommuner, men inte i andra. Detta leder till rättsosäkerhet.

Stockholm 22 december 2022

Maria Wallin

Chef Återvinning och cirkularitet

Återvinningsindustrierna